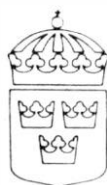


Motion till riksdagen

1986/87:Ju708

Allan Ekström (m)

Huvudförhandling i brottmål efter rättspsykiatrisk undersökning



Mot.
1986/87
Ju708–716

Rättspsykiatrisk undersökning kommer ofta till stånd i omfattande och tidskrävande brottmål. Undersökningen beslutas av domstolen. Så sker, om den tilltalade befunnits skyldig till brottet och undersökningen kan antas få betydelse för bestämmande av brottspåföljd eller i annat hänseende för målets avgörande (2 § lagen om rättspsykiatrisk undersökning i brottmål).

Beslut om rättspsykiatrisk undersökning förutsätter som nämnts att skuldfrågan är klarlagd. Själva undersökningen tar lång tid. Sedan utlåtandet över undersökningen kommit domstolen till handa, måste i princip rättegången tas om från början. Uppgår uppskovet i handläggningen till mer än femton dagar, måste nämligen – med visst undantag – ny huvudförhandling hållas (46 kap. 11 § rättegångsbalken).

Kravet på att rättegången skall tas om från början framstår icke längre som meningsfullt. Domstolen har ju redan funnit den tilltalade skyldig till brottet. Varför skall då skuldfrågan prövas ännu en gång vid samma domstol?

Vid ny huvudförhandling skall målet i princip företas till fullständig handläggning (46:13 RB). Allt måste med andra ord tas om från början. Vittnen måste kallas in på nytt. Målsäganden har att ännu en gång berätta om den rättskränkning för vilken hon varit utsatt, något som kan framkalla nytt psykiskt lidande särskilt om målet gäller våldtäkt eller liknande. Hela rättsapparaten måste även i övrigt ansträngas ännu en gång – vid samma domstol.

Nuvarande ordning med dubbla rättegångar bör omprövas. Den första huvudförhandlingen bör avslutas med sakerförklaring och beslut om att påföljdsfrågan skall avgöras först sedan rättspsykiatrisk undersökning utförts. Beslutet i skuldfrågan (sakerförklaringen) skall kunna överklagas till hovrätten på vanligt sätt. Sedan utlåtandet kommit domstolen till handa, avkunnar domstolen – som om möjligt bör ha samma sammansättning som vid den föregående förhandlingen – sin dom. En annan möjlighet synes vara att uppskov som föranleds av rättspsykiatrisk undersökning får oavsett dess längd ske inom ramen för den pågående huvudförhandlingen. Denna fortsätter med andra ord sedan utlåtandet inkommit.

Nuvranda ordning är ej ändamålsenlig och belastar rättsväsendet helt i onödan. Den nya huvudförhandlingen enligt dagens ordning innebär icke heller ett ökat mått av säkerhet vid bevisvärderingen med hänsyn till den möjlighet som föreligger att vid det tillfället framlägga viss muntlig bevisning genom förhørsutsagor från den första förhandlingen.

Hemställen

Mot. 1986/87

Ju708

Med hänvisning till det anförda hemställer jag
att riksdagen hos regeringen begär förslag till sådan ändring av
rättegångsbalken som föreslås i motionen.

Stockholm den 23 januari 1987

Allan Ekström (m)